

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

ตามการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 ข : 211)

นอกจากภาษาอังกฤษจะเป็นภาษาที่ประชาชนทั่วโลกใช้เป็นจำนวนมากแล้ว ปัจจุบันนี้ภาษาจีนก็เป็นอีกภาษาที่มีผู้ให้ความสนใจและให้ความสำคัญอย่างมากเช่นกัน เนื่องจากระบบการค้าเศรษฐกิจโลก มีการเปลี่ยนแปลงประเทศมหาอำนาจทางตะวันตกเริ่มถดถอยอำนาจลง ในขณะที่ประเทศแถบเอเชียเริ่มรุ่งเรืองขึ้น โดยเฉพาะสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นตลาดใหญ่ที่นักธุรกิจจากนานาประเทศต้องการเข้าร่วมค้า ร่วมลงทุน เนื่องจากจำนวนผู้บริโภครวมเป็นอันดับ 1 ของโลก สาธารณรัฐประชาชนจีนจึงมีบทบาทสำคัญในสังคมโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน ดังนั้น สิ่งสำคัญในการที่จะเข้ามามีบทบาททั้งด้านการค้า การลงทุนกับจีน อันดับแรกที่ต้องรู้ก็คือภาษาจีน ซึ่งขณะนี้ประเทศมหาอำนาจไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เกาหลี ให้ความสำคัญอย่างมากกับการเรียนภาษาจีน (ลี หยาง. 2554 : 1) เพื่อใช้ภาษาจีนเป็นพื้นฐานสำคัญในการสื่อสารเพื่อทำการค้าและพัฒนาประเทศ ประเทศไทยก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี มีการติดต่อทำธุรกิจ ค้าขาย ทั้งทางด้านสินค้าการเกษตร ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ รวมทั้งทางการศึกษากับสาธารณรัฐประชาชนจีน (สุทธิยา รัตนมงคล. 2551 : 1) โดยเฉพาะหลายหน่วยงานได้ให้การสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาจีน เพราะการสื่อสารภาษาจีนได้จะส่งผลดีต่อตนเองในการเพิ่มขีดความสามารถ การแข่งขัน การทำธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ การศึกษา การท่องเที่ยว (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 ก : 1 - 2) ดังจะเห็นได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของภาษาจีน จึงกำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้น เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในสังคมเศรษฐกิจ ความรู้ รองรับการดำเนินงาน ซึ่งตามแผนมีเป้าหมายให้ประชาชนไทย

อย่างน้อย 500,000 คน มีความรู้ภาษาจีน สามารถสื่อสาร แสวงหาความรู้และใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพได้ (อุทัยวรรณ เถลิงชัย. ออนไลน์. 2553) ยุทธศาสตร์ดังกล่าวสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา กำหนดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ให้สถานศึกษาสามารถจัดทำสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และให้ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศอีกภาษาหนึ่งที่ทางสถานศึกษาสามารถจัดให้มีการเรียนการสอนขึ้นตามดุลยพินิจของสถานศึกษานั้น ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551 : 2) ส่งผลให้สถานศึกษาหลายแห่งเปิดการเรียนการสอนภาษาจีน และจัดทำหลักสูตรภาษาจีนขึ้นในโรงเรียน

ถึงแม้ประเทศไทยจะให้ความสำคัญและส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน ทั้งการสนับสนุนจากผู้กำหนดนโยบาย งบประมาณ การเพิ่มจำนวนครูสอนภาษาจีน ทั้งครูคนไทยและอาสาสมัครชาวจีน จัดอบรมสัมมนาพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีน และจัดการแข่งขันทักษะภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง แต่ผลการเรียนรู้ภาษาจีนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังผลการวิจัยการศึกษาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถม - มัธยมศึกษา ของศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2551 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผู้เรียนจำนวนมากไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าภาษาจีนเรียนยาก ผู้เรียนจำนวนไม่น้อยที่มีโอกาสได้เรียนภาษาจีนจากในสถานศึกษาหรือครอบครัวเป็นผู้สนับสนุน ถึงแม้จะเกิดจากการสมัครใจเรียนเอง บางคนก็ยังคงเกิดความท้อแท้ระหว่างเรียน และละทิ้งการเรียนไป เพราะการเรียนภาษาจีนแตกต่างจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ที่ใช้ตัวอ่านและตัวเขียนเป็นตัวเดียวกัน สำหรับภาษาไทยเพียงนำพยัญชนะ สระ มาประสมกัน และเพิ่มวรรณยุกต์ก็สามารถออกเสียง และรู้ความหมายได้ แต่ภาษาจีนใช้ตัวอักษรจีนเป็นตัวโดด ๆ แยกระหว่างตัวอ่านและตัวเขียน ดังนั้นสำหรับนักเรียนที่เริ่มต้นเรียนภาษาจีน ต้องเริ่มเรียนรู้จากการออกเสียงสัทอักษรจีน (พินอิน) ที่มีการยืมอักษรโรมัน เช่น b p m f a o e เป็นต้น มาใช้เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง แต่ระบบการออกเสียงนั้นเป็นระบบเสียงของภาษาจีนกลางเอง ไม่ใช่การออกเสียงแบบภาษาอังกฤษ มีการผันเสียงวรรณยุกต์ 4 เสียงและไม่ออกเสียงอีก 1 เสียง ซึ่งใกล้เคียงกับการผันเสียงวรรณยุกต์แบบของไทย อาจทำให้เกิดความสับสนได้ง่าย การเรียนภาษาจีนจึงไม่ใช่เรื่องง่าย ดังนั้นคนทั่วไปจำนวนมากที่ปรารถนาจะเรียนภาษาจีน แต่พอเรียนไปแล้วจึงรู้สึกท้อแท้ เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อภาษาจีน เกิดความกลัวและอคติ เมื่อความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นไปในทางลบ เขาจะแสดงพฤติกรรมพยายามถอยห่างจากสิ่งนั้น (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 ก : 59) สรุปผลได้ชัดเจนว่า ถึงแม้จะเป็นคนทั่วไปที่มีโอกาสเรียนภาษาจีนหรือผู้เรียนที่ได้เรียนภาษาจีนในสถานศึกษา ก็มีโอกาที่จะล้มเลิกการเรียนภาษาจีนเนื่องจากเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อภาษาจีน ความรู้สึกที่ว่าภาษาจีนยาก เกิดความท้อแท้ ส่งผลให้

ไม่อยากเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำ ซึ่งเมื่อเกิดเจตคติที่ไม่ดีมีผลการเรียนที่ย่ำแย่ ก็ส่งผลชัดเจนได้เลยว่า ผู้เรียนจะไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาจีนในที่สุด

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้พร้อมทั้งสามารถนำความรู้ที่มีไปใช้ได้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จึงขึ้นอยู่การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ครูผู้สอนควรควรใช้เทคนิคการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ โดยเลือกรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม และน่าสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน มีความสุขกับการเรียน เกิดความมั่นใจในการเรียนภาษาจีน คิดว่าตนเองสามารถเรียนภาษาจีนได้ประสบความสำเร็จ และสามารถนำภาษาจีนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในอนาคตได้ โดยการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนว่าจะสอนใคร สอนทำไม สอนอย่างไร มีแหล่งเรียนรู้ใดบ้างและใช้การประเมินผลอย่างไร ซึ่งจะทำให้ครูผู้สอนได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการเลือกรูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสม แล้วเขียนแผนการสอนที่ชัดเจน ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่มีประโยชน์ต่อครูผู้สอนมากในการจัดการเรียนรู้ เพราะเปรียบเหมือนเป็นการวางแผน เพื่อให้การสอนมีทิศทาง เป็นการสอนที่ตรงตามหลักสูตร ทำให้การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอนและต่อวิชาเรียน (อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2550 : 201) ส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

รูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติ มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน สนับสนุนให้ฝึกการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การทำงานร่วมกันเป็นทีมตามระบอบประชาธิปไตย ส่งผลให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงออก ในการการตัดสินใจ ช่วยกันแก้ปัญหา เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่ง ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 ข : 4) การเรียนการสอนบทบาทสมมติ เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง หรือเลียนแบบสถานการณ์ที่เคยเกิดขึ้นจริง และแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตน และนำเอาการแสดงออกของผู้แสดงทั้งด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่สังเกตพบมาเป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ (ทิสนา แจมมณี. 2558 : 358) นอกจากช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง เกิดการเข้าใจในตนเองแล้ว ในขณะเดียวกันการที่ผู้เรียนได้สวมบทบาทของผู้อื่น ก็สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความคิด ค่านิยม และพฤติกรรมของผู้อื่นได้ ผู้เรียนสามารถใช้เป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาสาระของบทเรียนได้อย่างลึกซึ้ง และในที่สุดผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ตาม

นำมาซึ่งการปรับหรือเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมขึ้น ดังนั้นนอกจากจะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ยังสามารถนำมาซึ่งการปรับเปลี่ยนเจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม จากการเข้าใจสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นและนำมาอภิปรายถึงเหตุและผลเพื่อแก้ปัญหาเหตุการณ์นั้น (ศรีทธา เทียงเจริญ. 2545 : 10) ครูผู้สอนจึงสามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติ มาพัฒนาเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นได้

โดยปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนที่ดีและเจตคติที่มีต่อวิชาที่เรียน ดังเช่น งานวิจัยของ กมลวรรณ ศรีสุโคตร (2554 : 83 - 86) พบว่าเจตคติของนักเรียนต่อวิชา เจตคติของนักเรียนต่อผู้สอน รูปแบบการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ธารวรรณ ประจวบทิศ (2555 : 95) พบว่า การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนของนักเรียนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้เนื้อหา ทักษะการทำงาน รวมทั้งมองเห็นคุณค่าในตัวเอง อันทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และวิไลรัตน์ ทาโส (2555 : 95) สรุปได้ว่า การใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ดีส่งผลต่อเจตคติทำให้ผลสัมฤทธิ์ดีขึ้น เพราะเจตคติเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมมนุษย์ว่าจะไปในทิศทางบวกหรือทิศทางลบ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดเจตคติมีหลายปัจจัยแต่ที่สำคัญ ได้แก่ ประสบการณ์บางอย่างที่ประทับใจมากทั้งทางด้านดีและด้านไม่ดี จากที่กล่าวมาถ้าเรานำรูปแบบการเรียนการสอนที่สามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีให้กับผู้เรียนเกิดการประทับใจในทางบวก ก็จะสามารถทำให้ผู้เรียนมีเจตคติต่อวิชาที่เรียนรู้ได้ดีขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นด้วย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า สิ่งที่จะสามารถส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การปฏิบัติการแก้ปัญหา และสะดวกต่อการนำไปใช้ได้จริงในห้องเรียน ซึ่งเป็นแนวทางที่ดีในการใช้ร่วมกับรูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติ เพื่อช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อภาษาจีนของผู้เรียนได้ คือ ชุดกิจกรรมซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ตามความเหมาะสมและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนด้วยการให้แหล่งความรู้จากสื่อการสอนแบบต่าง ๆ และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ (สุชานันท์ ทองดี. 2553 : 27) โดยชุดกิจกรรม เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับการแก้ไขปัญหาในการเรียนของผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน (ถวัลย์ มาศจรัส. 2550 : 21) ดังเช่น งานวิจัยของ หยาง ดัน (2553 : 77 - 81) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนภาษาจีนขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนที่เรียนชุดกิจกรรมการเรียนภาษาจีนขั้นพื้นฐาน

มีเจตคติต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก เพราะว่าในชุดกิจกรรมมีกิจกรรมการเรียนรู้การสอนสอดคล้องและส่งเสริมซึ่งกันและกัน ใช้สื่อกระตุ้น ให้เกิดการเรียนรู้ ได้แก่ ภาพ ตicker เกม การแสดงบทบาทสมมติ สถานการณ์จริง ทำให้ดึงดูดความสนใจ สร้างความกระตือรือร้นให้กับผู้เรียน นักเรียนได้ปฏิบัติจริง และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ก่อให้เกิดความสนุกสนาน ส่งผลให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ สื่อให้เห็นว่าแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อภาษาจีนของผู้เรียนได้นั้น คือ การที่ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น คือ รูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการสื่อสารภาษาจีนมากยิ่งขึ้น จากการได้ทำกิจกรรมหลากหลายกิจกรรมที่ประกอบอยู่ในชุดกิจกรรมซึ่งทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ จนเกิดความเคยชิน และไม่กลัวที่จะพูดภาษาจีนมั่นใจในการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารมากยิ่งขึ้น

โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี เป็นอีกโรงเรียนหนึ่งที่เปิดสอนภาษาจีน ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระดับชั้นละ 3 ห้องเรียน คือ ศิลป์ - ภาษาจีน 2 ห้องเรียน และวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์เพิ่มเติมภาษาจีน 1 ห้องเรียน ดังที่ได้ทราบแล้วว่าภาษาจีนเป็นภาษาที่ยากและต้องอาศัยการท่องจำเป็นหลัก นักเรียนเกิดความรู้สึกว่ายากและเกิดความเบื่อหน่ายท้อแท้ในการเรียน จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเริ่มต้นจากการชอบภาษาจีน ถึงแม้จะรู้สึกว่ายาก แต่จะตั้งใจเรียนด้วยความชอบและเห็นคุณค่าของภาษาจีน โดยการนำรูปแบบการเรียนการสอนแสดงบทบาทสมมติมาใช้ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร เพื่อที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อภาษาจีนของผู้เรียน โดยเลือกกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพราะเป็นกลุ่มที่เริ่มต้นเรียนภาษาจีน ซึ่งเริ่มต้นใหม่ทั้งหมดตั้งแต่ระดับพื้นฐาน เพื่อที่จะสามารถสร้างพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อทางภาษาจีน ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของผู้เรียน ที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร

ประโยชน์ของการวิจัย

ได้รูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งสามารถเป็นแนวทางสำหรับครูหรือผู้ที่สนใจในการพัฒนาประยุกต์ใช้ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อภาษาจีน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วย เนื้อหาเกี่ยวกับ

1. เวลาและสภาพอากาศ
2. งานอดิเรก
3. คมนาคมและท่องเที่ยว
4. รวมกันหรรษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในแผนการเรียนศิลป์ - ภาษาจีน 2 ห้องเรียน และวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์เพิ่มเติมภาษาจีน 1 ห้องเรียน โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 3 ห้อง รวมทั้งสิ้น 118 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4/13 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ซึ่งเป็นนักเรียนห้องเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์เพิ่มเติมภาษาจีน จำนวน 40 คน

ตัวแปรที่จะศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่

รูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาจีน

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 9 สัปดาห์ เรียน สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ใช้เวลาดำเนินการ 17 ชั่วโมง โดยไม่นับการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เวลาที่ใช้ในการทดลองใช้เวลาเรียนปกติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังต่อไปนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่เกิดจากประสบการณ์ ที่นักเรียนได้รับจากกระบวนการเรียนการสอนของครูโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารที่สามารถประเมินหรือวัดค่าได้จากการ ทดสอบหรือสังเกตพฤติกรรม ซึ่งประเมินจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยประเมิน ให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความรู้/ความจำ
2. ด้านความเข้าใจ
3. ด้านการนำไปใช้
4. ด้านการวิเคราะห์

เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาจีน หมายถึง สภาวะทางด้านจิตใจของบุคคล ความรู้สึกรัก ความพอใจ ความชอบ ความไม่ชอบ ที่มีต่อการเรียนภาษาจีน ได้รับจากกระบวนการเรียนการสอน ของครูโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อ การสื่อสาร โดยอาจจะเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อที่แตกต่างกันไป ซึ่งประเมินจาก แบบวัดเจตคติ โดยประเมิน 4 ด้าน ได้แก่

1. การเห็นความสำคัญของวิชาภาษาจีน
2. ความนิยมชมชอบในวิชาภาษาจีน
3. ความสนใจในวิชาภาษาจีน
4. ประโยชน์ต่อการเรียนวิชาภาษาจีน

รูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มีการแสดงบทบาทแทนตัวบุคคล ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวรายละเอียดในเนื้อหาที่เรียนได้ดี ได้เพิ่มความรับผิดชอบร่วมกัน สามารถส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมของตนเอง โดยมีหลักการ 3 ขั้นตอนหลัก คือ 1) ขั้นเตรียมการแสดง 2) ขั้นแสดง และ 3) ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย เป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการแสดง มีดังนี้

1.1 กำหนดขอบเขตของเนื้อหาว่า จะใช้บทเรียนใดให้ผู้เรียนเรียนโดยใช้บทบาทสมมติ อะไรคือปัญหาที่ต้องการเน้น ความคิดรวบยอดที่ต้องการคืออะไร บ่งออกมาให้ชัดเจน

1.2 กำหนดสถานการณ์และบทบาทที่จะแสดง สถานการณ์สมมติต้องให้ง่าย และชัดเจน โดยครูและผู้เรียนจะร่วมมือกันในการคัดเลือกตัวผู้แสดง ผู้กำกับการแสดง การจัดฉาก ตลอดจนการเขียนบทบาทสมมติขึ้น

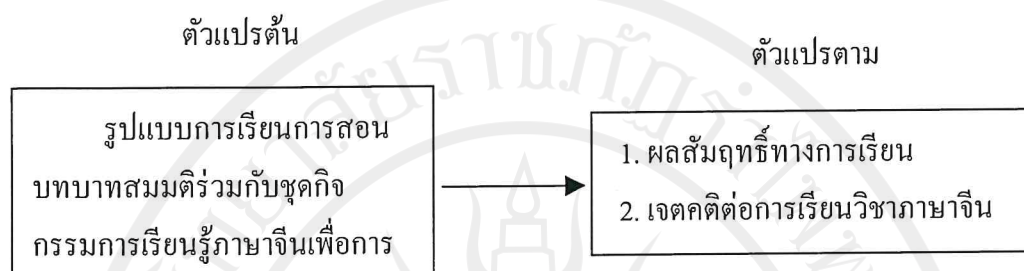
2. ขั้นแสดง ผู้แสดงจะต้องรู้บทบาทของตัวเอง แสดงให้เป็นไปตามธรรมชาติ ครอบคลุมเนื้อหาของบทเรียนเพียงพอแก่การนำมาวิเคราะห์และอภิปราย สรุปผล

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย ครูและผู้เรียน (ผู้ชมหรือผู้สังเกตการณ์) ช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้แสดงว่า ได้แสดงท่าทางได้ถูกต้องใกล้เคียงความจริงเพียงใด ได้เนื้อหาถูกต้องหรือไม่ และการแสดงนั้นมีข้อบกพร่องหรือปัญหาอะไรบ้าง และควรจะแก้ปัญหานั้น ๆ อย่างไร โดยแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุปเป็นหลักการ ให้ไปสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่เป็นจริงอยู่ในสังคมปัจจุบัน ทำให้ผู้เรียนเกิดแนวความคิดกว้างขึ้น และสามารถหาวิธีการแก้ปัญหานั้น ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้สภาพชีวิตของตนอย่างมีความหมาย รู้จักการแก้ปัญหาโดยอาศัยประสบการณ์ และเรียนรู้การปฏิบัติตนเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร หมายถึง สื่อการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นำมาใช้ในการประกอบการเรียนการสอน โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อภาษาจีน สามารถใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองในอนาคตได้

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษารายวิชา ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนของนักเรียน ที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่เรียนวิชาภาษาจีน ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี